

6.3. Газ истеъмолчининг ҳисобга олиш ва назорат қилишнинг автоматлаштирилган тизими (ПТХНАТ) ларига уланган истеъмолчиларни масофадан қайта улаш учун ҳақ ўнқилиқларда:

VII. ТАРАФЛАРНИНГ ХУҚУҚЛАРИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ.

- 7.1. Етказиб берувчи қуйидагиларга мажбур:
- ўзига қарашли бўлган газ тармоқларини соз ҳолатда сақлаш ва уларни ўз ҳисобидан таъмирлаш-тиклаш;
 - газ тармоқларининг техник ҳолатини ва уларда руҳсатсиз уланишларни аниқлаш учун даврий кўздан кечириш;
 - таъбий газ етказиб бериш қисқарган ёки тўхтаган ҳақларида бу тўғрида Истеъмолчиларни баҳардор қилиш;
 - газ ҳисоблаш ускуналаридан олинган архив маълумотларини, электрон маълумотларнинг бошқа параметрларини камида уч йил доайида ўнда сақлашни таъминлаш;
 - шартноманинг 3.4.1.8-бандларида кўрсатилган ҳолатлар ёқилдиқ этилганлиги ва ушбу ҳолатларни бартараф этилунига қадар таъбий газ таъминотини кўшимча оғохлантиришнинг зарурлигини ўқирини;
 - таъбий газнинг руҳсатсиз истеъмол қилингандида, газ тармоқлари молдия бойликларининг талон-тарожи қилинганлиги тўғрисида ҳужумни муҳофаза қилиш органларини баҳардор қилиш;
 - Истеъмолчига газ етказиб бериш шартномасида белгирилган шартлар асосида газни етказиб бериш;
 - қонулда назарда тутилган тартибда монополияга қарши давлат органининг тақдирномасига асосан шартномага ўзгартиришлар киритиш;
 - Етказиб берувчи ва ваколатли давлат органларининг мажбурий кўрсатмаларини бажариш;
 - техник хизмат кўрсатиш шартномаларига мувофиқ истеъмолчиларнинг ички газ тармоқлари, газдан фойдаланувчи ускуналарини техник тафтиҳдан ўтказиш ва уларга профилактика хизмат кўрсатиш;
 - таъбий газ сизиб чиқишида — дарҳол;
 - овқат тайёрлаш учун мўлжалланган газдан фойдаланиш ускуналарининг носозлигида — бир кун давомида;
 - иситиш мавсумида иситиш учун мўлжалланган газдан фойдаланиш ускуналарининг носозлигида — бир кун давомида;
 - иссиқ сув ва иситиш учун мўлжалланган газдан фойдаланиш ускуналарининг носозлигида (иситиш мавсумидан ташқари вақтда) — икки кун давомида;
 - Газдан фойдаланиш ускуналарини 5 сутка муддат ичида алмаштириш;
- Етказиб берувчи қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўлиши мумкин.
- 7.2. Етказиб берувчидан қуйидагиларга ҳуқуқларга эга:
- техник заруратга қўра, Истеъмолчини белгиланган тартибда баҳардор қилган ҳолда, таъбий газни етказиб беришни қисқартириш ёки тўхтатиш;
 - газ таъминоти тармоқларига руҳсатсиз уланиш ҳолатлари аниқланганда уларни белгиланган тартибда газ тармоғидан узиб қўйиш;
 - Истеъмолчилардан таъбий газдан фойдаланиш қоидалари ва газни етказиб бериш шартномаси талабларига риоя этишни талаб қилиш;

- таъбий газни етказиб бериш шартномасини ихро қилишдан қонун ҳужжатларига мувофиқ бир томонлама воз кечиш;

- газ тармоқларида авариянинг олдини олиш ёки бартараф этиш юзасидан кескичириб бўлмайдиган чораларни кўриши зарурати юзга келганда, Истеъмолчи билан келишимасдан ва уни оғохлантирмадан ҳамда зудлик билан баҳардор қилган ҳолда, таъбий газни етказиб беришни тўхтатиш ёки чеклаш;

- ушбу шартномада назарда тутилган ҳолатларда, аниқланган қондубазарликлар бартараф этилунига қадар аввалдан оғохлантирмаган ҳолда газ етказиб беришни тўхтатиш.

- таъбий газ етказиб бериш шартномасини бир томонлама бекор қилиш.

7.3. Истеъмолчи қуйидагиларга мажбур:

- ҳисобот ойда таъбий газ етказиб бериш ва қабул қилиш далолатномасини ва ҳисоб-варақасини расмийлаштириш учун ҳар ойнинг 5-санасигача Етказиб берувчига электрон газ ҳисобдонини архив маълумотлари (распечатка) ёки газни ҳисобга олиш приборларининг кўрсаткичларини тақдим этиш.

- газдан оқилона ва тежамкорлик билан фойдаланиш;

- газ хўжалиги газ қувурлари ва ускуналарини техниксжихатдан соз ҳолатда сақлаш;

- газ тармоқларида ёки газдан фойдаланиш ускунасида вужудга келган таъбий газ сизиб чиқиши ҳолати ҳақида газ таъминоти ташкилоти диспетчерлик хизматларини зудлик билан баҳардор қилиш;

- ўзининг газ тармоқлари дахлизлигини таъминлаш ва эҳтимоли бўлган руҳсатсиз уланишларни аниқлаш мақсадида уларни ва улардаги ускуналарни мунтазам равишда кўздан кечириб чиқиш;

- газ таъминоти ташкилотлари газ тармоқларига сертификатланмаган, таъмирлаш лойиҳасига (ЛТХ) мувофиқ бўлмаган газдан фойдаланиш ускуналарининг уланишига йўл қўймаглик;

- таъбий газ етказиб берувчи вақиллари ва "ўзнефтгазненекция" ҳодимларининг (ҳўзга) таъбирини ва/ёки газдан фойдаланиш ускунасини қўйиш ҳисобга олиш приборларини ва/ёки газдан фойдаланиш ускунасини қўйиш вақтида эриш қўздан кечиришни таъминлаш;

- газдан фойдаланиш ускунасидаги носозликларни (бундай турдаги ишларни бажариш ҳуқуқига эга бўлган) тўғрисида маълумотларни бригадалар ёки ҳодим ёрдамида бартараф этиш;

- таъбий газ истеъмолчи ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларини ўзгартириш мақсадида уларнинг таъмирлаш ва қўйсизлик қилувчи ҳаракатларни амалга оширмаглик, уларнинг қасддан бузилишига йўл қўймаглик ва ўрнатилган самаларнинг бутунлигини таъминлаш;

- таъбий газ истеъмолчи ҳисобга олиш приборлари ишидаги носозлик аниқлаштириш тартибда, газ таъминоти ташкилотининг ўқил қўлай шаклда дарҳол баҳардор қилиш;

- газ тармоғи бўлиниши чегарасида таъбий газ сифати бўйича маълумотларни масофадан олиш имкониятини берувчи газ истеъмолчи ҳисобга олиш ва назорат қилишнинг автоматлаштирилган (ПТХНАТ-АСКУ) тизимида уларнинг ҳисоблаш приборлари Истеъмолчи томонидан ўрнатилиш.

7.4. Истеъмолчи Етказиб берувчидан қуйидагиларни талаб қилиш ҳуқуқига эга:

- етказиб берилган таъбий газнинг аниқланган хажмининг ва бошқа параметрларга норози бўлган тақдирда, Етказиб берувчининг таъбий газни

Истеъмолини ҳисобга олиш бўлиб, шунинг билан ишлашнинг ишончилигини текшириш учун комиссия ташкил этилади;
 - табиий газнинг стандартлаштириш бўйича норматив ҳужжатларида кўзда тутилган сифатда ва етказиб бериш режимида риоя қилган ҳолда узатилиши;
 - табиий газнинг етказиб бериш шартномаси бекор қилинганда, фойдаланилмаган газ ҳажми учун ўлчанган суммани қайтариш;
 - табиий газни етказиб бериш шартномасини қонун ҳужжатларига мувофиқ бир томонлама бекор қилиш;

табиий газни етказиб бериш шартномасида назарда тутилган қоплашни талаб қилиш (шартноманинг 2.5. ва 6.1. бандлари бундан асосланган);
 - газ етказиб беришни вақтинча тўхтатиши;

Истеъмолини қонунчилик ҳужжатларида белгиланган бошқа ҳуқуқларга эга бўлиши мумкин;

VI. 4. АВАРИЯНИНГ МОДДИЙ ЖАВОБГАРЛИГИ

8.1. Етказиб берувчи истеъмоличига газ етказиб бериш шартномасига асосан газ етказиб берилмаган ёки тўлиқ етказиб берилмаганлиги оқибатида етказиб берилмаган моддий зарар ва бой берилган фойдаланиш белгиларига тартибда қоплайди.

Етказиб берувчи газни етказиб бермаган ёки тўлиқ етказиб бермаганлиги учун қуйидаги ҳолларда жавобгар ҳисобланади:

- Истеъмолини қонунчилик ҳужжатларида белгиланган қўшимча газдан фойдаланиш ускунасини рухсатсиз улаш ҳолатида фойдаланиш;
- Фойдаланилган газ учун тўлов амалга оширилмаганда;
- Қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолатларда;
- Истеъмолини қонунчилик ҳужжатларида белгиланган амал қилинганда;
- Мазкур шартноманинг 2.5. ва 6.1. бандларида кўрсатилган ҳолатларда;
- Етказиб берувчи томонидан шартнома мажбурийлигининг баъжармаслиги натижасида Истеъмоличига моддий зарар етказилганда; Етказиб берувчининг мансабдор шахсига нисбатан базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн баробаридан ўн беш баравари миқдорига жарима қўллангани.

8.3. Шартномада кўрсатилган ҳажмдан кам ҳажмда газ етказиб берилган тақдирда, Етказиб берувчига нисбатан Ўзбекистон Республикасининг "Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисида"ги Қонуни асосида жарима санкциялари қўлланилади, қуйидаги ҳолатлар бундан мустасно:

- форс-мажор ҳолатлар;
- магистрал газ қувурларида ва газ тармоқларида авария ҳолатлари юз берганда;

в) киши даврида вақтинча газ етказиб бериш чекланганда (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 24 декабрдаги 277-сон қарорлари, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари қарорлари билан тасдиқланган газ етказиб бериш тармоғидан узиб қўйилмайдиган объектлар рўйхатида киритилган қорхоналардан ташқари);

г) шартномаасосида Истеъмолини қонунчилик ҳужжатларида белгиланган мажбуриятлар бажарилмаганда.

8.4. Етказиб берилган табиий газнинг сифати шартнома ёки норматив ҳужжатларига мос келмаганда, Истеъмолини қонунчилик ҳужжатларида кўзда тутилган сифатда ва етказиб бериш режимида риоя қилган ҳолда узатилиши;
 - табиий газнинг етказиб бериш шартномаси бекор қилинганда, фойдаланилмаган газ ҳажми учун ўлчанган суммани қайтариш;
 - табиий газни етказиб бериш шартномасини қонун ҳужжатларига мувофиқ бир томонлама бекор қилиш;

табиий газни етказиб бериш шартномасида назарда тутилган қоплашни талаб қилиш (шартноманинг 2.5. ва 6.1. бандлари бундан асосланган);
 - газ етказиб беришни вақтинча тўхтатиши;

Истеъмолини қонунчилик ҳужжатларида белгиланган бошқа ҳуқуқларга эга бўлиши мумкин;

IX. КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ ТАЛАБЛАР

9.1. Ушбу шартноманинг ҳар бир тарафлари бир-бирига нисбатан амалдаги коррупцияга қарши кураш талаблари, шу жумладан, бу билан чекланиб қолмасдан, барча амалдаги қонун ва қоидаларга оид шартларни ва талабларни тadbик этилишини ифода қилади ва қафолатлади.

9.2. "Истеъмолини қонунчилик ҳужжатларида белгиланган қўшимча газдан фойдаланиш ускунасини рухсатсиз улаш ҳолатида фойдаланиш";
 - фойдаланилган газ учун тўлов амалга оширилмаганда;
 - қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолатларда;
 - истеъмолини қонунчилик ҳужжатларида белгиланган амал қилинганда;
 - мазкур шартноманинг 2.5. ва 6.1. бандларида кўрсатилган ҳолатларда;
 - етказиб берувчи томонидан шартнома мажбурийлигининг баъжармаслиги натижасида Истеъмоличига моддий зарар етказилганда; Етказиб берувчининг мансабдор шахсига нисбатан базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн баробаридан ўн беш баравари миқдорига жарима қўллангани.

X. НИЗОЛАРНИ ХАЛ ЭТИШ ТАРТИБИ

10.1. Келишмовчиликлар ва низоли масалалар юзга келган тақдирда томонлар қоидага мувофиқ уларнинг ҳал этиш чораларини кўрадилар.

10.2. Келишмовчиликлар ва низоли масалаларни хал этиш учун тарафлар белгиланган тартибда жавобгар қўйилганда, қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар қўйилганда;

10.3. Шартнома шартларида бир томонлама рад этиш ва бир томонлама узартилганда йўл қўйилмайди, қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар қўйилганда.

XI. ФОРС-МАЖОР ҲОЛАТЛАР

11.1. Томонлар:

а) табиий оғатлар;

б) магистрал газ қувурларида ва газ тармоқларида авария ҳолатлари юзга келганда, шунингдек енгил бўлмас қувурлар туфайли содир бўлган табиий оғатлар,